

Biologický screening lokality Libverda

LIST OPATŘENÍ	ID: 78
Název opatření:	Poldr "U hřiště"
Skupina opatření:	retence
Ochrana před:	přívalovými povodněmi
Ochráněné obce/objekty:	Lázně Libverda

Lokalizace: Bezejmenný potok

Stručný popis opatření:

Návrh malé suché nádrže v nevýrazné údolnici nad obcí pro zachycení části povodňových průtoků a snížení průtoků zastavěným územím. Výpočet možného vlivu poldru výpočtovým modelem prokázal, že transformační schopnost takto malého poldru je nízká a je nutné realizovat poldr společně s navazujícím opatřením ID79, které zajistí bezpečné převedení vody skrz zastavěné území. Vedle původně uvažované funkce pro zadržení vody v krajině tak tento profil získává další významné účely a to zejména zachycené splavenin a plávi z plochy povodí před vtokem do navrhované kanalizace v rámci ID79.

Parametry opatření:

Délka hráze 35m
Zatopená plocha 1000 m²
Objem 1180 m³
Hloubka max. 3m
Kóta dna 447.3 m n. m.
Kóta max. hladiny 450.3 m n. m.

Obrázek 1 Lokalizace opatření ID 78

Výsledky biologického průzkumu

přírodní poměry zájmového území:

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Výpis atributů objektů

Ramsarský molfed		© AOPK ČR, 2014
nebyl nalezen žádný záznam		
Geomorfologické členění		© Demek J. et al., 2006
1	Soustava	Krkonošsko-jesenická soustava
	Podcelek	Smrčská hornatina
	Celek	Jizerské hory
	Okraek	Vysoký jizerský hřbet
Karsologické členění - základní		©
1	Karsologická soustava	Českomoravská krasová a pseudokrasová území
	Karsologický celek	Krasová a pseudokrasová území Sudet
	Karsologická jednotka	Krasová a pseudokrasová území Západních Sudet
Karsologické členění - kras		© Hromas J. a kol., 2009
1	Krasová oblast	
	Krasová skupina	
	Regionální kód JESO	
Karsologické členění - pseudokras		©
1	Geomorfologický celek	Jizerské hory
	Geomorfologický podcelek	Smrčská hornatina
	Geomorfologický okraek	Vysoký jizerský hřbet
	Regionální kód JESO	P162391A
Biogeografické členění - blochora		© Culek M. et al., 2005
1	Blochora	4VS
	Název	Vrchoviny na kyselých metamorfitech 4. v.s.
Biogeografické členění - bioregion		© Culek M. et al., 2005
1	Kód	1.56
	Název	Žitavský
Biogeografické členění - podprovincie		© Culek M. et al., 2005
1	Kód	1
	Název	hercynská
Klimatická oblast		© Quitt, 1971
1	Kód	MT7
	Název	Mírně teplá oblast
Přírodní lesní oblast		© ÚHUL, 2015
1	Kód	21
	Název	Jizerské hory a Ještěd

Obrázek 2 Základní údaje o přírodních poměrech zdroj: <http://webgis.nature.cz/>

Území spadá do Žitavského bioregionu. Bioregion leží na severní hranici Čech, zabírá geomorfologické celky Žitavskou pánev, Frýdlantskou pahorkatinu a východní část Šluknovské pahorkatiny. Převážná část bioregionu leží v SRN a v Polsku. Plocha bioregionu v ČR je 439 km².

Reliéf má charakter okrajové podhorské sníženiny s mírnými, dlouhými táhlými hřbety a široce rozevřenými úvalovitými údolími se širší nivou na větších tocích (Smědá). Ostře zaříznuté, přitom však max. jen 40 - 80 m hluboké údolní úseky jsou výjimečné, např. na

Smědé pod Frýdlantem. Na zhlazení reliéfu a jeho detailním utváření se v pleistocénu výrazně podílel kontinentální ledovec. Neovulkanity s výjimkou Špičáku (545 m) u Varnsdorfu a Chlumu u Raspenavy se morfologicky nápadněji neprojevují. Skalní útvary jsou vzácné, nejčastější jsou v zaříznutých údolích.

Bioregion je tvořen plochou vrchovinou na žulách a ledovcových sedimentech s pronikou neovulkanitů. Převažuje biota 4., bukového vegetačního stupně. V bioregionu převažuje orná půda, v lesích kulturní bory (borovice je však autochtonní) a smrčiny.

Dle výškové členitosti má reliéf charakter členité pahorkatiny až ploché vrchoviny s členitostí 90 - 220 m. Nejnižším bodem je koryto Smědé na státní hranici - asi 215 m, nejvyšším Hřebenáč u Nového Města pod Smrkem - 566 m. Typická výška bioregionu je 260 - 460 m.

Podnebí je tedy vyrovnané, mírně teplé, vzhledem k nadmořské výšce je však chladné a s bohatými srážkami: Frýdlant (320-350 m n.m.) má 8,2°C při 802 mm srážek, Liberec 7,1°C a 918 mm, Nová Ves u Liberce 7,1°C a 831 mm, Nové Město p.S. (450 m) pod 7°C a přes 1000 mm. Území je plně vystaveno oceánskému západnímu a severozápadnímu proudění, které zde nabíhá na prudce se zdvihající Jizerské hory a Ještěd.

Půdy odpovídají bazemi chudým substrátům a vlhkému podnebí: na hlubších těžších hlinitých substrátech jsou to primární pseudogleje, místy se zde na sprašových hlínách vyvinuly i pseudoglejové luvizemě a luvizemní hnědozemě.

Hydrologie:

Rozhodujícím vodním tokem pro obec Lázně Libverda je Libverdský potok, hydrologické pořadí 2-04-10-00-60. Pramení na jižních svazích Svinského vrchu.

potenciální a současný stav krajiny:

Potenciální vegetace je řazena do acidofilních doubrav, dubohabrových hájů a bikových bučin. Území má poměrně nízkou biodiverzitu, což souvisí s nevýrazným reliéfem a relativně oceánským podnebím, hojné jsou subatlantské a demontánní druhy. V rámci Čech se zde nejsilněji projevuje vliv Severoněmecké nížiny a objevují se i prvky polonské.

- Přirozená potenciální vegetace je tvořena v nižších částech (podle charakteru podkladu) acidofilními doubravami (*Genisto germanicae-Quercion*) nebo dubohabřinami.
- Háje výše přecházejí v acidofilní bučiny (*Luzulo-Fagetum*), na neovulkanitech i v květnaté bučiny (*Melico-Fagetum*).
- Podél vodních toků jsou luhy - *Stellario-Alnetum glutinosae*, *Carici remotae-Fraxinetum*, ze severu (z Lužice) sem přesahuje i *Carici-Quercetum*.
- Přirozená náhradní vegetace na vlhkých loukách náleží svazu *Calthion* (v nedávné minulosti zanikly poslední ukázky dříve velmi typické asociace *Crepidi-Juncetum acutiflori*) a svazu *Caricion fuscae*.

Flóra bioregionu je dost chudá, objevují se v ní typické hercynské druhy. Mezní prvky jsou

dosti řídké, exklávní chybějí. Výrazné je zastoupení subatlantských druhů. Roste zde např. svízel horský (*Galium saxatile*), mokřýš vstřícenolistý (*Chrysosplenium oppositifolium*), nepatrlec drobnoplodý (*Aphanes inexpectans*), nahoprutka písečná (*Teesdalia nudicaulis*), bělolístka nejmenší (*Logfia minima*) a trávnička obecná (*Armeria vulgaris*).

Charakteristickým jevem je sestupování některých demontánních druhů do nižších poloh, což souvisí s blízkostí hor a relativně chladným a velmi vlhkým klimatem. K nim náleží kokořík přeslenatý (*Polygonatum verticillatum*), sedmikvítek evropský (*Trientalis europaea*), třtina chloupkatá (*Calamagrostis villosa*), žluťucha orlíčkolistá (*Thalictrum aquilegifolium*), pérnatec horský (*Lastrea limbosperma*) a žebrovice různolistá (*Blechnum spicant*). K význačným druhům dále patří žebratka bahenní (*Hottonia palustris*), úpor trojmužný (*Elatine triandra*), drobýšek nejmenší (*Centunculus minimus*), v minulosti i žabníček vzplývavý (*Luronium natans*), zevar nejmenší (*Sparganium minimum*) a d'áblík bahenní (*Callapalustris*).

V bioregionu je zastoupena ochuzená hercynská fauna zkulturnělé krajiny postižené navíc silnými imisemi. Ve složení fauny se projevují západní vlivy (ježek západní) v nižších polohách i vlivy polonské podprovincie (myšice temnopásá). V chladných čistých tůních a na rybnících se vyskytuje vážka jasnoskvrnná. Tekoucí vody patří do pstruhového pásma, Lužická Nisa a Smědá do lipanového až parmového pásma.

Významné druhy - Savci: ježek západní (*Erinaceus europaeus*), myšice temnopásá (*Apodemus agrarius*). Obojživelníci: mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*). Měkkýši: páskovka hajní (*Cepaea nemoralis*). Hmyz: vážka jasnoskvrnná (*Leucorrhinia pectoralis*).

ochrana přírody a krajiny:

V této lokalitě se nenachází žádné zvláště chráněné území ani žádný prvek ÚSES.

Popis lokality:

Jedná se o vytvoření průlehu v nepříliš rozsáhlém území s kulturními loukami a roztroušenou keřovitou a stromovou vegetací. Vodoteč byla v době návštěvy (31.7) vyschlá.

Obrázek 3 pohled na lokalitu

Metodika

Pro vyhodnocení ekologického stavu dané lokality byly využity tyto postupy:

- Analýza lokality dle nálezové databáze AOPK ČR
- Průzkum lokality minimálně 3 návštěvy v průběhu července 2015
- Jiné zdroje informací – literatura, studie, web
- Celkové vyhodnocení dané lokality s identifikací významných prvků a případných vlivů dané výstavby na místní rostliny, živočichy a krajinu

Průzkum všech vymezených lokalit byl proveden v červenci a na začátku srpna 2015. Z tohoto důvodu nejsou v některých lokalitách zachyceny kompletní druhy bezobratlých z jarního aspektu, hnízdní společenstva ptáků nebo místa rozmnožování obojživelníků. Nicméně autoři na většině míst nebo v jejich částech působili i v minulých letech a údaje z těchto pozorování do této zprávy zahrnuli.

Vzhledem k termínu zadání byly na každé lokalitě provedeny 1 – 3 návštěvy. Byl zjišťován výskyt všech rostlin, bezobratlých a obratlovců vázaných přímo na lokalitu. Ryby byly sledovány vizuálně a pomocí odlovu sítí, mihule prohledáváním vhodných míst se sedimenty. Obojživelníci byli zjišťováni prohlížením a prolovem míst vhodných k rozmnožování a při pochůzkách lokalitami. Plazi byli zjišťováni prohlížením míst vhodných ke slunění a při pochůzkách lokalitami. Ptáci byli sledováni vizuálně a akusticky, důraz byl kladen především na druhy vázané na vodní biotop. Savci byli zjišťováni podle pobytových stop. Údaje o obojživelnících, plazech a ptácích byly doplněny známými údaji z minulých let (v případě údajů starších 3 let, jsou uvedeny jen významné a s poznámkou, že údaj je starší).

nálezová databáze

V nálezové databázi AOPK ČR v lokalitě Libverda a okolí bylo nalezeno a evidováno celkem 38 relevantních druhů. Z těchto zjištěných druhů je pouze 1 druh zákonem chráněný.

rostliny

Latinský název	český	rok	§ 395/1992
<i>Lolium perenne</i>	jílek vytrvalý	2008	
<i>Trifolium repens</i>	jetel plazivý	2008	
<i>Agrostis capillaris</i>	psineček obecný	2008	
<i>Achillea millefolium</i>	řebříček obecný	2008	
<i>Cerastium holosteoides</i>	rožec obecný	2008	
<i>Cynosurus cristatus</i>	pohánka hřebenitá	2008	
<i>Dactylis glomerata</i>	srha laločnatá	2008	
<i>Festuca pratensis</i>	kostřava luční	2008	
<i>Festuca rubra</i>	kostřava červená	2008	
<i>Plantago major</i>	jítoceľ větší	2008	
<i>Poa annua</i>	lipnice roční	2008	
<i>Ranunculus repens</i>	pryskyřník plazivý	2008	
<i>Stellaria graminea</i>	ptačinec trávovitý	2008	
<i>Veronica chamaedrys</i>	rozrazil rezekvítek	2008	

motýli

Latinský název	český	rok	§ 395/1992
<i>Argynnis paphia</i>	perleťovec stříbropásek	2010	
<i>Vanessa cardui</i>	Babočka bodláková	1995	
<i>Pieris brassicae</i>	bělásek zelný	1995	
<i>Gonepteryx rhamni</i>	žluťásek řešetlákový	1995	
<i>Pararge aegeria</i>	okáč pýrový	1995	
<i>Vanessa atalanta</i>	babočka admirál	1995	
<i>Pieris napi</i>	Bělásek řepkový	1995	
<i>Erynnis tages</i>	soumračník máčkový	1995	
<i>Nymphalis antiopa</i>	babočka osiková	1995	
<i>Polygonia c-album</i>	babočka bílé c	1995	
<i>Inachis io</i>	Babočka paví oko	1995	
<i>Araschnia levana</i>	Babočka síťkovaná	1995	
<i>Ochlodes sylvanus</i>	Soumračník rezavý	1995	

obojživelníci

Latinský název	český	rok	§ 395/1992
<i>Rana esculenta</i> synklepton	skokan zelený	1984	SO

savci

Latinský název	český	rok	§ 395/1992
<i>Apodemus agrarius</i>	myšice temnopásá	1972	
<i>Mustela nivalis</i>	lasice kolčava	2005	
<i>Martes martes</i>	kuna lesní	2005	
<i>Sus scrofa</i>	prase divoké	2005	
<i>Vulpes vulpes</i>	liška obecná	2005	
<i>Capreolus capreolus</i>	srnec obecný	2005	
<i>Ovis aries musimon</i>	muflon	2005	
<i>Cervus elaphus</i>	jelen lesní	2005	
<i>Nyctereutes procyonoides</i>	psík mývalovitý	2005	
<i>Meles meles</i>	jezevec lesní	2005	

botanický průzkum,

Nevelké území podél bezejmenného potoka s pastvinami po obou stranách a řídkým doprovodným porostem olší lepkavých. Vodoteč byla v době návštěvy vyschlá. U komunikace se nachází mokřadní společenstva se sítinami po levé straně toku. Porost mokřadního biotopu je částečně degradovaný sousední pastvinou. Na lokalitě nebyl nalezený žádný zvláště chráněný druh.

zoologický průzkum,

bezobratlí

V mokřadním společenstvu nebyly zjištěny vzácnější druhy střevlíkovitých brouků typické pro podobný biotop. Důvodem je zřejmě současné suché období a probíhající pastva dobytka. Výstavbou zemního tělesa polderu bude tento biotop pravděpodobně zničen, případně podobný mokřad vznikne za patou polderu. Převážná část předmětného území má charakter pastevní louky (obr. 2), vzhledem k jejímu botanicky chudému složení však zde nebyl zjištěn výskyt významných druhů hmyzu. Na této lokalitě je zajímavější pouze mokřad v horní části pastviny, který se nachází v depresích podél toku vzniklých erozním působením vody. Na bocích těchto depresí vznikají nátrže, které nejsou v současné době ještě pokryty vegetací. Vznikla zde kombinace dvou odlišných biotopů, tj. mokřadu a navazujícího suchého hlinitého svahu, která bývá atraktivní pro nadprůměrné množství druhů hmyzu. I když by tělesem polderu neměly být tyto biotopy dotčeny, je vhodné veškeré stavební aktivity včetně dopravy směřovat mimo ně.

obratlovci

Byly zjištěny druhy otevřené krajiny, jichž by se daný záměr neměl dotknout.

Přehled zjištěných druhů na lokalitě ID 78

druh	druh	Vyhl. 395	ČS
ještěrka obecná	<i>Lacerta agilis</i>	SO	NT
bramborníček hnědý	<i>Saxicola rubetra</i>	O	LC
skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>		
ťuhýk obecný	<i>Lanius collurio</i>	O	NT
strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>		

shrnutí přírodovědného průzkumu,

skupina	Předpokládaný vliv	Komentář
Botanika	NE	Záměr nebude mít výraznější negativní vliv na současnou vegetaci.
Bezobratlí	NE	Záměr nebude mít výraznější negativní vliv na současné společenstvo bezobratlých
Obratlovci	NE	Záměr nebude mít výraznější negativní vliv na současné druhy obratlovců
Zásah do biotopu	NE za určitých podmínek	Ekologická hodnota současné lokality je nízká. Pouze mokřad v horní části pastviny má přirozenější charakter. Pokud nebude stavbou poldru dotčen není předpoklad jeho negativního vývoje.

výstupy: doporučení a opatření

kategorie	komentář
aspekt krajinného rázu	Výstavba poldru nenaruší místní ráz krajiny.
nejvýznamnější předmět ochrany	mokřad v horní části pastviny a ještěrka obecná
identifikace potřebných hodnocení	Není nezbytné zadávat nová hodnocení
identifikace povolení z hlediska ochrany	Nepředpokládá se povinnost opatření

přírody a krajiny	<p>některého z povolení</p> <p>V úvahu přichází pouze:</p> <ul style="list-style-type: none"> - stanovisko k zásahu do VKP vodní tok, údolní niva (§4) - souhlas k povolení kácení dřevin rostoucích mimo les (§8)
kompensační opatření	<p>Doporučujeme</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachovat mokřad v horní části pastviny • přírodní úpravy v průlehu – tvorba tůní, roztroušená výsadba

Závěrečné resumé:

Plánovaný záměr je v dané lokalitě realizovatelný.

Fotodokumentace

